

pera la pau del mon? Siguén la mes centrelisada, es a dir, la mes governada, la mes enmotllada a l'obediència, la mes fàcil de ser movilizada, empró també la menys capaç de conduirse per si mateixa i la que menys s'adapta a la llibertat. Pro si volcu esser un poble ben poble, treballador, pacífic i lliure no teniu de ferne res d' un *poter fort*.

Fraccionéulo pera debilitarlo. Axó sembla tan lleuger que quasi ningú s'atreveix a escriurho, i, no obstant, hem vist, veiem encara, intelligencies distingides que s'empenyen en la persecussió del insoluble problema de donar per base a les institucions constitucionals i a les garanties parlamentaries el règimen administratiu del primer imperi, revisat i no millorat per el segón.

Si 'l Municipi no es amo de si mateix s'auerveix i s'atrefia. Per la seva individualitat, es converteix ab una circumscripció administrativa, en el darrer grau gerárquic, en quelcom menys qu' un guardia municipal. Aquest es l' estat present de les coses. L' impuls, la vida, arriban al Municipi, no de dintre, sino desde fora. Aixís viu poc, i una vida pobre i servil. Al mandatari hi ha que culpar.

Per el ensemps el notabilíssim publicista Euge ni Tenot deia:

Estém consensuts de que la França deu buscar entre la centralisació unitaria monárquica o jacobina, i la federació d' estats soberáns *une forme nova, originel*, que realisi la llibertat republicana conciliant l' unitat política de la patria francesa, ab la varietat i llibertat dels llurs grupos comunals i provincial.

I, finalment, l' ilustre Naquet, no fa molt escrivia parlant del sistema federatiu suís: «Heusaquí un sistema de govern que nosaltres hem tingut la torpesa de no adoptar en França. De aquesta manera tindriem un poder segur, amo de les accions, millor apoiat en el poble i que no estaria reduït, per la forsa mateixa de les coses, a mai acabades intrigues pera sostindrers o pera poder arrancar un vot de confiança.»

I diguin els conveins: si es demostra que a la centralisadora França, de la que copiém lo mes dolent, de la que tenim cruenta enfermetat social, de la que guardém la filoxera, els frares, les monges i demés ordres relligioses, que per no posarse al ordre expulsaren d' allá, de qui conservém la tradició revolucionaria, pró no la llibertat, doncs he o malament la gosém o abusém millor els espanyols; persisteix viu l' esperit autònom, demunt quin deu sentarse la pau interior de les nacions i afirmarse la tranquililitat dels pobles ¿podém dir encara que l' autonomia sols es desitjada pels terrers morts?

¿Que hi dirán els *autómtes*? Tenen la paraula.

MONTLÍMIT.

PRO-PRESOS

Es ben simpática la campanya *pro presos* que d' uns quants dies en aquesta part ve fentse en molts periódics i en la tribuna pública de tota Catalunya i fins de per tota Espanya, i del modo que ha sigut acullida, demostra que ha entrat ben de ple en el cor del poble lliberal.

Pro presos! Herms mot, car ell és la veu del poble qui vol una amnistia pels empresonats ab

motiu dels successos del juliol passat; és el clam que vol retornar a les mares els seus fills; a les esposes i fillets, l' espós i 'l pare; és el crit de llibertat per treure d' entre reixes a una munió d' homens, qui tal volta, molts d' ells són ignocents, víctimes de baixes delacions portades a cap pera satisfier perversos instints; és el clam de clemencia, pera tots aquells qui inconscientment practicaren actes, que si bé son reprobables, no ho són tant, tractantse de homes sense instrucció, a 'ls quals, falsos redemptors el havían anat inculcant idees de revolució mal enteses.

A n' aquesta campanya hi cooperan tots els homes qui senten ansies de llibertat i amor pel poble; empró, com se veu sempre, la *gent de bé*, molts catòlics, son els qui fermament s' hi oposen. ¡Quina vergonya i quanta hipocresia! Ells qui diuen practicar les doctrines de Crist, d' aquell Crist qui sols predicava obra de pau i amor, qui fins a l' hora de la seva mort perdonava als seus butxins! Aont és l' amor que tenen als homes germans seus, aquesta gent? Aont son els bons sentiments que practicant la fé catòlica haurien de posseir? Perque, quin es l' home que no s' enterneix devant la desgracia d' una familia qui 's mort de miseria, per estar empresonat l' únic qui podria guanyar el sustent per tots?

Peró, malgrat tot vostre desitj de que no 's dongui l' amnistia als empresonats, de que s' apliquin els càstics en son grau máxim, no lograreu que aixís siga, car el poble lliberal, els ateus, que 'ls dieu vosaltres, però que són els qui practiquen les doctrines d' amor i germanor, treballaran sempre fins haver lograt el perdó de tants desgraciats, tornant a una munió de families la tranquililitat, i 'l sosteniment de que están faltades.

SANG JOVA s' hi adhereix ab tot cor a aquesta campanya, per ser ella campanya d' humils, qui volen que imperi l' amor a l' humanitat.

Catalans; homens de cor. coopereuhi tots!

JOHN.

DEL NATURAL

Uns aficionats al tourisme van a fer una excursió pels Pirineus pera fruir del magnific espectacle que ofereix el pás per entre mitg de les crestes nevades. Algúns kilòmetres avans d' arribar a Puigcerdá fineix la carretera de l' Estat. Fa deu anys que está començat el trós que deu completarla fins a n aquella Vila; però un feni caci quisme, que té per puntal els ingressos que 's fan ab lo que 's recauda pera passar pel trós de la particular que supleix a aquella, impideix qu' és tiri avant.

Per vergonya d' Espanya, al peu mateix de la frontera francesa, la única carretera que per aquells indrets permet l' entrada a nostre país, está conservada únicament per un dret de 8 peseres per cada automòbil que hi passa, i altres no molt menors pera carruatges de menys importancia.

Peró no fora tot el mal aquí si la carretera en qüestió estés en bones condicions de conservació. La carretera que 'ns ocupa, está intranzitable. Prova, que no hi pogué passar un automòbil de 40 caballs ab sis persones, ab tot i esser de baixada. Tal fou aixís, que pera tornar no 's vegé altra solució que anar a passar per França, en recerca de la carretera de Figueres.